

BAB 4

Matematik Pengguna: Percukaian

Apakah yang akan anda pelajari?

- Percukaian

Maslahat Bab Ini

Perakaunan merupakan bidang yang terlibat dengan percukaian. Akauntan memerlukan pemahaman yang menyeluruh mengenai ekonomi dan jenis cukai untuk menyediakan penyata cukai pendapatan bagi pihak korporat atau peribadi.

Tahukah Anda?

Kesultanan Melayu Melaka mempunyai sistem cukai pelabuhan yang teratur yang dikenakan terhadap pedagang mengikut negara dan hubungan negara itu dengan Melaka. Sistem cukai pendapatan pertama diperkenalkan di Persekutuan Tanah Melayu pada tahun 1947 bawah Ordinan Cukai Pendapatan 1947. Ordinan ini kemudiannya digantikan dengan Akta Cukai Pendapatan 1967.

Untuk maklumat lanjut:

bit.do/TahukahAndaBab4

GERBANG ISTILAH

cukai jalan	<i>road tax</i>
cukai jualan dan perkhidmatan	<i>sales and service tax</i>
cukai pendapatan	<i>income tax</i>
cukai pintu	<i>property assessment tax</i>
cukai tanah	<i>quit rent</i>
pelepasan cukai	<i>tax relief</i>
potongan cukai bulanan	<i>monthly tax deduction</i>
rebat	<i>rebate</i>
taksiran cukai berasingan	<i>separate tax assessment</i>
taksiran cukai bersama	<i>joint tax assessment</i>

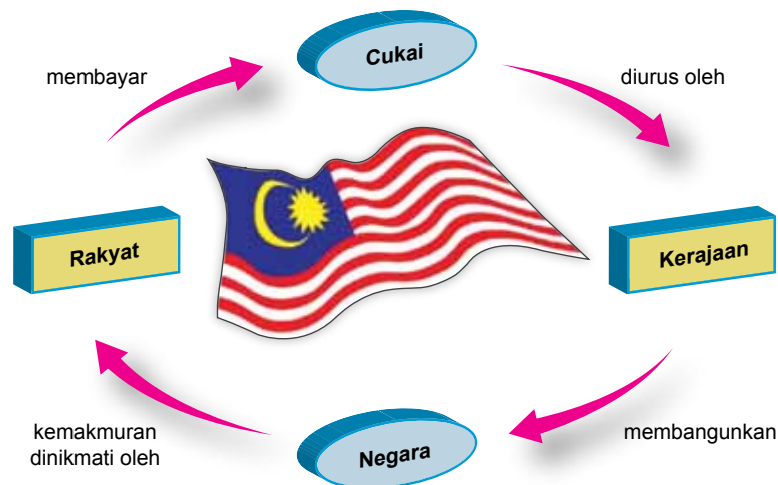
Pentadbiran sebuah negara ialah satu proses yang rumit dan memerlukan peruntukan yang besar. Cukai merupakan sumber kewangan yang utama bagi sesebuah kerajaan untuk mentadbir urus dan membangunkan negara. Sistem cukai yang optimum bukan sahaja berupaya menjadi hasil kerajaan malahan juga dapat meningkatkan kualiti hidup rakyat dan mendorong pelaburan swasta. Apakah cukai yang ada di Malaysia?

4.1 Percukaian

Apakah tujuan percukaian?

Percukaian ialah satu proses hasil (wang) dikumpul daripada individu atau syarikat untuk digunakan dalam pembangunan negara dengan menyediakan pelbagai kemudahan (misalnya pendidikan, kesihatan, keselamatan, kebajikan) demi kesejahteraan semua rakyat. Semua hasil cukai yang dikutip berdasarkan akta-akta yang diluluskan dalam parlimen.

Standard Pembelajaran

Menghuraikan tujuan percukaian.

Oh! Malaysiaku

Lembaga Hasil Dalam Negeri (LHDN) dan Jabatan Kastam Diraja masing-masing bertanggungjawab atas pungutan cukai langsung dan cukai tidak langsung di Malaysia. Kerajaan negeri pula bertanggungjawab atas pungutan hasil daripada perlombongan, tanah dan hutan, hasil daripada majlis perbandaran, perolehan daripada pemberian lesen kecuali yang dikutip oleh Kerajaan Persekutuan, dan sebagainya.

MOBILISASI MINDA 1

Berkumpulan

Tujuan: Menghuraikan tujuan percukaian.

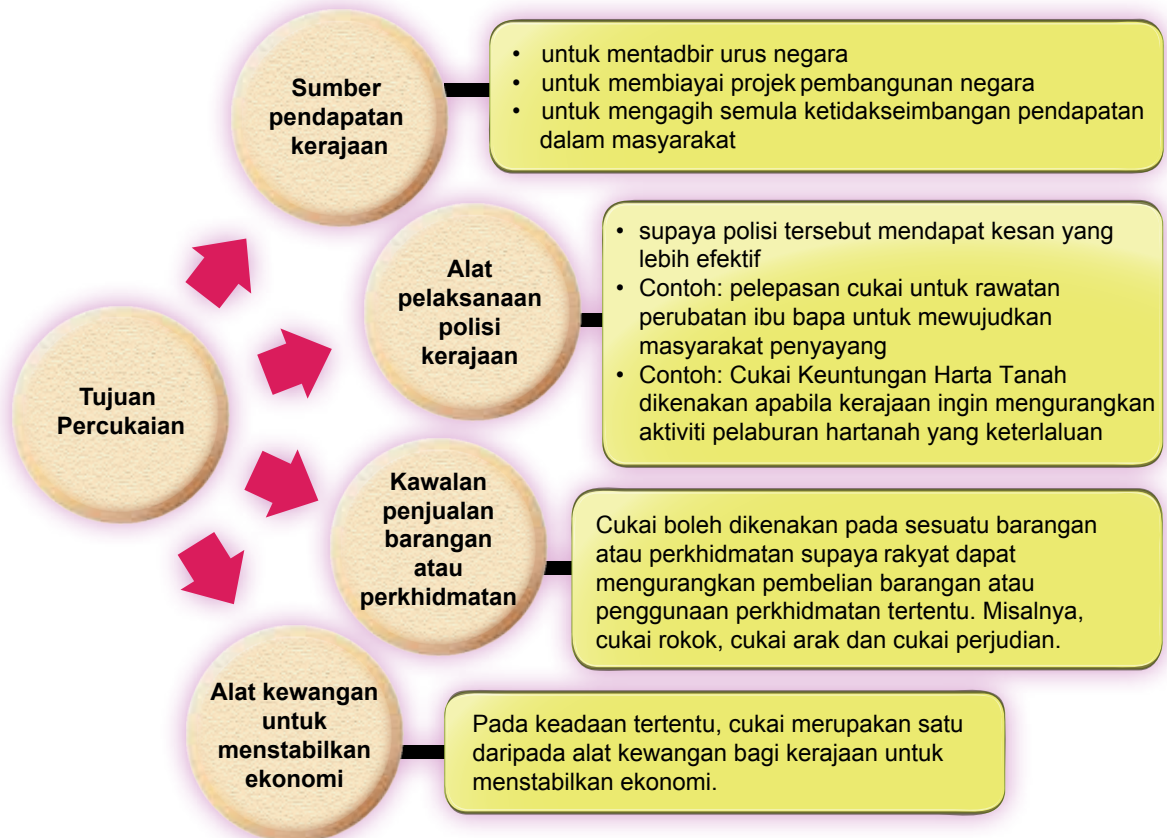
Langkah:

1. Bahagikan kelas kepada kumpulan 4 orang murid.
2. Setiap kumpulan melayari Internet berkaitan soalan-soalan berikut untuk mendapatkan maklumat yang lebih lanjut.
 - (a) Apakah tujuan percukaian?
 - (b) Huraikan 5 contoh penggunaan cukai oleh kerajaan.
3. Maklumat yang dikumpul dipersembahkan dalam peta pemikiran yang sesuai pada kertas sebak dan ditampal pada dinding kelas.
4. Murid memberikan komen tentang hasil kerja kumpulan lain dengan menampal nota lekit pada hasil kerja itu.

Perbincangan:

1. Bincangkan tujuan percukaian dan contoh penggunaan cukai oleh kerajaan.
2. Seterusnya, bincangkan tanggungjawab dan sikap seorang pembayar cukai yang bermoral dan beretika.

Tujuan percukaian boleh diringkaskan seperti dalam rajah di bawah.

Ke Mana Hasil Cukai Digunakan?

Pendidikan

Kesihatan

Kebajikan

Infrastruktur dan Kemudahan Awam

Pertanian dan Perindustrian

Keselamatan dan Pertahanan Negara

Pembangunan

Pembayaran cukai merupakan tanggungjawab rakyat yang wajib dilaksanakan. Rakyat perlu membayar cukai secara jujur dan mematuhi undang-undang supaya kerajaan tidak menanggung kerugian. Perancangan pembangunan negara akan terjejas jika negara kehilangan hasil cukai akibat sikap pembayar cukai yang tidak jujur dan tidak bertanggungjawab.

Medan Interaktif

Bagaimanakah kerajaan menggunakan cukai untuk menstabilkan ekonomi?

Latih Kendiri 4.1a

1. Apakah tujuan percukaian?
- 2.

RM91.8 juta CKHT dikutip setakat 9 Julai
KUALA LUMPUR: Kerajaan memperoleh RM91.868 juta menerusi kutipan Cukai Keuntungan Harta Tanah (CKHT) setakat 9 Julai lalu bagi aktiviti pelupusan hartanah untuk tempoh pegangan melebihi lima tahun.

Sumber: Berita Harian, 17 Julai 2019

Cukai Keuntungan Harta Tanah (CKHT) dikenakan bagi setiap keuntungan yang diperoleh menerusi jualan tanah atau hartanah dengan keadaan harga jual semula adalah lebih tinggi daripada harga belian. Apakah tujuan percukaian ini? Jelaskan jawapan anda.

Medan Interaktif

Siti telah bekerja sebagai kerani di sebuah syarikat selama 5 tahun. Dia beranggapan bahawa gajinya rendah dan tidak akan dikenakan cukai pendapatan. Dia tidak pernah melaporkan pendapatannya dan membayar cukai pendapatan.

Adakah Siti seorang warganegara yang bertanggungjawab? Jelaskan jawapan anda.

Apakah jenis-jenis cukai dan kesan pengelakan cukai tersebut dari aspek perundangan dan kewangan?

Cukai Pendapatan

Standard Pembelajaran

Menghuraikan pelbagai cukai dan seterusnya kesan pengelakan cukai tersebut dari aspek perundangan dan kewangan.

- Cukai yang dikenakan atas pendapatan yang diperoleh oleh seseorang individu bergaji atau sesebuah syarikat yang beroperasi di Malaysia.
- Setiap individu yang bergaji dan syarikat yang memperoleh keuntungan dikehendaki mendaftar sebagai pembayar cukai, mentaksirkan pendapatan tahunan dan membayar cukai pendapatan setiap tahun.
- Laporkan semua pendapatan, pengecualian, potongan, pelepasan dan rebat dengan mengemukakan Borang Nyata Cukai Pendapatan (BNCP) sama ada melalui borang ataupun secara elektronik melalui Internet (*ezHasil*).
- **Sistem Taksiran Sendiri** digunakan. Pembayar cukai perlu taksir sendiri, simpan rekod dan seterusnya membayar cukai pada amaun tertentu.

1. Taksir Sendiri (membuat sendiri pengiraan cukai pendapatan)

- Taksiran dilakukan untuk tahun sebelumnya, misalnya taksiran tahun 2019 dilakukan pada tahun 2020.
- Tarikh akhir penghantaran borang taksiran BNCP dan pembayaran cukai untuk individu tidak menjalankan perniagaan (borang BE) pada 30 April manakala individu yang menjalankan perniagaan (borang B) pada 30 Jun.

2. Simpan Rekod

- Semua dokumen seperti borang dan resit-resit asal perlu disimpan selama 7 tahun.

3. Bayar

- Pembayaran cukai boleh dibuat secara sekali gus kepada Lembaga Hasil Dalam Negeri (LHDN) ataupun melalui potongan cukai bulanan (PCB).

Pihak yang mengutip?

- Lembaga Hasil Dalam Negeri (LHDN).

Kesan pengelakan cukai

Pengelakan cukai	Hukuman	Perundangan
Tidak memaklumkan layak dikenakan cukai	Boleh didenda RM200 hingga RM20 000 atau dipenjarakan tidak melebihi 6 bulan atau kedua-duanya	Akta Cukai Pendapatan 1967 (Akta 53) Seksyen 112(1)
Tidak melaporkan pendapatan sebenar di dalam BNCP	Boleh didenda RM1 000 hingga RM10 000 dan penalti 200% atas cukai berkurangan lapor	Akta Cukai Pendapatan 1967 (Akta 53) Seksyen 113(1)(a)
Memberikan maklumat tidak tepat mengenai tanggungan cukai sendiri atau orang lain	Boleh didenda RM1 000 hingga RM10 000 dan penalti 200% atas cukai berkurangan lapor	Akta Cukai Pendapatan 1967 (Akta 53) Seksyen 113(1)(b)
Sengaja mengelak cukai atau membantu orang lain mengelak cukai	Boleh didenda RM1 000 hingga RM20 000 atau dipenjarakan tidak melebihi 3 tahun atau kedua-duanya dan penalti 300% atas cukai berkurangan lapor	Akta Cukai Pendapatan 1967 (Akta 53) Seksyen 114(1)

* Tertakluk kepada perubahan dari semasa ke semasa.
(Sumber: bit.do/AktaCukaiPendapatan) (Dicapai pada 14 September 2020)

Cukai Jalan

- Cukai yang dikenakan terhadap pengguna jalan raya yang memiliki kenderaan termasuk motosikal dan kereta.
- Pemilik kenderaan perlu membayar cukai jalan sebelum tarikh tamat tempoh cukai jalan. Tarikh tersebut tercetak di atas resit cukai jalan (Lesen Kenderaan Motor) yang wajib dilekatkan atau ditunjukkan pada kenderaan.
- Kenderaan yang cukai jalan telah tamat tempoh lebih daripada setahun perlu dihantar ke Puspakom untuk diperiksa. Laporan pemeriksaan Puspakom dan bayaran cukai perlu dihantar ke Jabatan Pengangkutan Jalan (JPJ) untuk mengaktifkan balik cukai jalan.
- Sekiranya cukai jalan tidak dibayar, kenderaan itu tidak dibenarkan untuk berada di atas jalan raya.

Pihak yang mengutip?

- Jabatan Pengangkutan Jalan (JPJ).

Kesan pengelakan cukai

Pengelakan cukai	Hukuman	Perundangan
Menggunakan kenderaan tanpa membayar cukai jalan yang sah	Boleh didenda tidak melebihi RM2 000	Akta Pengangkutan Jalan 1987 (Akta 333) Seksyen 23(1)

* Tertakluk kepada perubahan dari semasa ke semasa.
(Sumber: bit.do/AktaPengangkutanJalan) (Dicapai pada 14 September 2020)

Buletin Ilmiah

Contoh Lesen Kenderaan Motor (LKM)

Cukai Pintu

- Cukai yang dikenakan kepada semua pegangan atau harta tanah (rumah kediaman, perindustrian, bangunan komersial dan tanah kosong) untuk membiayai kos penyelenggaraan bandar seperti mengangkut sampah, membersihkan longkang dan sebagainya.
- Cukai ini juga dikenali sebagai cukai taksiran.

Pihak yang mengutip?

- Pihak berkuasa tempatan iaitu majlis perbandaran atau majlis daerah.

Kesan pengelakan cukai

Pengelakan cukai	Tindakan	Perundangan
Bayaran cukai tidak dijelaskan dalam tempoh yang ditetapkan (tunggakan)	Notis dalam Borang E akan dikeluarkan	Akta Kerajaan Tempatan 1976 (Akta 171) Seksyen 147 dan 148
Masih gagal menjelaskan tunggakan dalam tempoh 15 hari selepas notis diserahkan	Waran tahanan dalam Borang F akan dikeluarkan dan harta mudah alih boleh disita	Akta Kerajaan Tempatan 1976 (Akta 171) Seksyen 147 dan 148

* Tertakluk kepada perubahan dari semasa ke semasa.

(Sumber: bit.do/AktaKerajaanTempatan) (Dicapai pada 14 September 2020)

Buletin Ilmiah

Waran tahanan ialah surat kuasa yang membolehkan pihak berkuasa tempatan menyita barang-barang yang ada di dalam bangunan melalui Pendaftar Mahkamah Tinggi mengikut Seksyen 151.

Cukai Tanah

- Cukai yang dikenakan terhadap pemilik tanah pertanian, tanah perusahaan dan tanah bangunan.
- Cukai ini ditafsirkan sebagai sewa bawah Seksyen 5 Kanun Tanah Negara 1965.

Pihak yang mengutip?

- Pihak berkuasa negeri iaitu Pejabat Tanah dan Galian.

Kesan pengelakan cukai

Pengelakan cukai	Tindakan	Perundangan
Bayaran cukai tidak dijelaskan dalam tempoh yang ditetapkan	Notis tuntutan dalam Borang 6A akan dikeluarkan	Kanun Tanah Negara 1965 Seksyen 97
Masih gagal menjelaskan jumlah dituntut dalam tempoh dinyatakan dalam notis tuntutan	Tanah boleh dirampas atau dilucuthak	Kanun Tanah Negara 1965 Seksyen 100

* Tertakluk kepada perubahan dari semasa ke semasa.

(Sumber: tanahweb.wordpress.com/ktn/) (Dicapai pada 14 September 2020)

Buletin Ilmiah

Cukai petak merupakan cukai yang dikenakan kepada hak milik strata (misalnya pangsapuri dan kondominium) bagi menggantikan cukai tanah.

Cukai Jualan dan Perkhidmatan

- Cukai Jualan dan Perkhidmatan mula dikuatkuasakan pada 1 September 2018, terdiri daripada dua jenis iaitu cukai jualan dan cukai perkhidmatan.
- Cukai jualan merupakan cukai yang dikenakan sekali sahaja atas pelbagai barangan bercukai pada peringkat pengeluaran atau pengimportan.
- Cukai perkhidmatan ialah cukai yang dikenakan terhadap pengguna yang menggunakan perkhidmatan bercukai tertentu seperti perkhidmatan hotel, insurans dan takaful, penyediaan makanan dan minuman, telekomunikasi, kad kredit dan sebagainya.
- Pengeluar atau pengimport dengan nilai jualan barangan bercukai melebihi RM500 000 setahun perlu didaftarkan bawah Akta Cukai Jualan 2018.
- Pembekal perkhidmatan dengan nilai perkhidmatan bercukai yang disediakan melebihi nilai ambang RM500 000 setahun dan pembekal perkhidmatan penyediaan makanan dan minuman dengan nilai perkhidmatan bercukai yang disediakan melebihi nilai ambang RM1 500 000 setahun, perlu didaftarkan bawah Akta Cukai Perkhidmatan 2018.
- Pengutipan cukai ialah tanggungjawab pembekal perkhidmatan bagi pihak kerajaan. Cukai perkhidmatan perlu dikutip daripada pelanggan iaitu penerima perkhidmatan. Cukai perkhidmatan yang dikutip oleh pembekal perkhidmatan akan dibayar kepada kerajaan dalam tempoh masa tertentu.

Imbas kod QR atau layari laman sesawang berikut:

senarai barang bercukai
bit.do/BarangBercukai

senarai perkhidmatan bercukai
bit.do/PerkhidmatanBercukai

Buletin Ilmiah

Cukai jualan dan perkhidmatan tidak dikenakan di wilayah bebas cukai antaranya Pulau Langkawi dan Pengkalan Kubor, Kelantan.

* Tertakluk kepada perubahan

Buletin Ilmiah

Nilai ambang ialah nilai pusingan tahunan seseorang yang menentukan tanggungan untuk didaftarkan bawah Akta Cukai Jualan dan Perkhidmatan.
(Sumber: bit.do/NilaiAmbang) (Dicapai pada 17 Julai 2020)

Pihak yang mengutip?

- Jabatan Kastam Diraja Malaysia (JKDM).

Kesan pengelakan cukai

Pengelakan cukai	Hukuman	Perundangan
Sengaja mengelak cukai atau membantu orang lain mengelak cukai	Kesalahan pertama: boleh didenda 10 kali ganda hingga 20 kali ganda amaun cukai jualan atau dipenjarakan tidak melebihi 5 tahun atau kedua-duanya	Akta Cukai Jualan 2018 (Akta 806) Seksyen 86(1) dan 86(2)
	Kesalahan kedua atau berikutnya: boleh didenda 20 kali ganda hingga 40 kali ganda amaun cukai jualan atau dipenjarakan tidak melebihi 7 tahun atau kedua-duanya	
Amaun cukai yang dielakkan tidak dapat ditentukan	Boleh didenda RM50 000 hingga RM500 000 atau dipenjarakan tidak melebihi 7 tahun atau kedua-duanya	Akta Cukai Jualan 2018 (Akta 806) Seksyen 86(3)
Pihak yang membantu dalam penyediaan penyata cukai yang kurang benar	Boleh didenda RM2 000 hingga RM20 000 atau dipenjarakan tidak melebihi 3 tahun atau kedua-duanya	Akta Cukai Jualan 2018 (Akta 806) Seksyen 86(4)
Hukuman sama digariskan dalam Akta Cukai Perkhidmatan 2018 (Akta 807) Seksyen 71		

* Tertakluk kepada perubahan dari semasa ke semasa.

(Sumber: bit.do/AktaCukaiJualan)

(Sumber: bit.do/AktaCukaiPerkhidmatan)

(Dicapai pada 14 September 2020)

Latih Kendiri 4.1b

1. Jelaskan maksud cukai pintu.

2. Encik Tan mempunyai sebuah kereta. Cukai jalan kereta itu sudah tamat tempoh pada 7 Jun 2019. Dia terlupa untuk memperbaharui cukai jalan.

Huraikan kesan jika Encik Tan masih memandu kereta itu.

3. Huraikan pihak yang perlu berdaftar bawah Akta Cukai Jualan 2018.

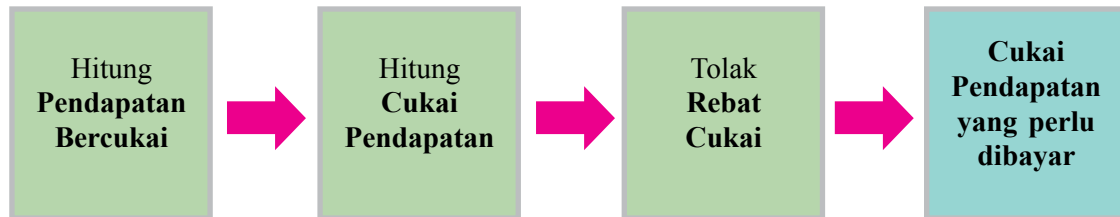
4. Apakah perbezaan antara cukai tanah dengan cukai pintu?

Cukai tanah	Cukai pintu

5. Apakah kesan jika seseorang sengaja mengelakkan cukai pendapatan?

📌 Bagaimanakah mengira cukai pendapatan?

Cukai pendapatan yang perlu dibayar oleh seseorang individu dapat dikira melalui proses pengiraan seperti carta alir berikut.

Standard Pembelajaran

Mengkaji, mentafsir dan membuat pengiraan yang melibatkan pelbagai cukai.

Pendapatan Bercukai

Cukai pendapatan individu yang perlu dibayar dikira berdasarkan **pendapatan bercukai**. Pendapatan bercukai boleh diperoleh dengan menggunakan persamaan seperti di bawah.

$$\text{Pendapatan bercukai} = \frac{\text{jumlah pendapatan tahunan}}{\text{tahunan}} - \frac{\text{pengecualian cukai}}{\text{cukai}} - \frac{\text{pelepasan cukai}}{\text{cukai}}$$

(A) Jumlah Pendapatan Tahunan

Jumlah pendapatan tahunan termasuk segala bentuk upah, gaji, bonus, dividen, faedah, sewa, royalti, premium dan sebagainya. Namun, tidak semua pendapatan yang diterima daripada majikan perlu dikenakan cukai, contohnya elaun petrol atau perjalanan, subsidi-subsidi majikan seperti perumahan dan kenderaan, manfaat perubatan, Elaun Bantuan Sara Hidup (COLA), keraian dan lain-lain.

(B) Pengecualian Cukai

Pengecualian cukai merujuk kepada semua perbelanjaan peribadi dalam bentuk hadiah, derma, sumbangan kepada kerajaan atau pelbagai organisasi, contohnya perpustakaan negeri dan badan rawatan kesihatan.

Perbelanjaan tersebut boleh dikecualikan cukai tetapi tertakluk kepada had tertentu. Pengecualian cukai ini bertujuan untuk meningkatkan perkembangan kebudayaan, kesenian dan juga memupuk masyarakat penyayang.

Buletin Ilmiah

Cukai pendapatan merupakan sejenis cukai progresif yang mana kadar cukai semakin tinggi apabila pendapatan bertambah.

Buletin Ilmiah

Contoh Penyata Saraan daripada Penggajian

bit.do/PenyataSaraan

Buletin Ilmiah

Mulai tahun 2015, individu yang mempunyai pendapatan penggajian tahunan melebihi RM34 000 (selepas potongan KWSP) perlu mendaftar fail cukai pendapatan.
(Sumber: Lembaga Hasil Dalam Negeri Malaysia)

(C) Pelepasan Cukai

Pelepasan cukai merujuk kepada perkara atau perbelanjaan bagi kepentingan persendirian atau ahli-ahli keluarga yang tidak dikenakan cukai pendapatan, antaranya caruman Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP), rawatan perubatan dan yuran pengajian. Jenis pelepasan cukai bergantung kepada dasar yang ditetapkan oleh kerajaan dan boleh berubah setiap tahun.

Imbas kod QR atau layari bit.do/PelepasanCukai untuk melihat pelepasan cukai pendapatan yang lengkap.

Cukai Pendapatan

Selepas pendapatan bercukai diperoleh, cukai pendapatan boleh ditentukan dengan merujuk jadual kadar cukai. **Kadar cukai** ditetapkan oleh kerajaan dan boleh berubah mengikut polisi kerajaan pada belanjawan tahunan. Jadual di bawah ialah kadar cukai pendapatan individu untuk Tahun Taksiran 2020.

Jadual: Kadar Cukai Pendapatan Individu untuk Tahun Taksiran 2020

Banjaran Pendapatan Bercukai (RM)	Pengiraan (RM)	Kadar (%)	Cukai (RM)
0 - 5 000	5 000 pertama	0	0
5 001 - 20 000	5 000 pertama 15 000 berikutnya	1	0 150
20 001 - 35 000	20 000 pertama 15 000 berikutnya	3	150 450
35 001 - 50 000	35 000 pertama 15 000 berikutnya	8	600 1 200
50 001 - 70 000	50 000 pertama 20 000 berikutnya	14	1 800 2 800
70 001 - 100 000	70 000 pertama 30 000 berikutnya	21	4 600 6 300
100 001 - 250 000	100 000 pertama 150 000 berikutnya	24	10 900 36 000
250 001 - 400 000	250 000 pertama 150 000 berikutnya	24.5	46 900 36 750
400 001 - 600 000	400 000 pertama 200 000 berikutnya	25	83 650 50 000
600 001 - 1 000 000	600 000 pertama 400 000 berikutnya	26	133 650 104 000
1 000 001 - 2 000 000	1 000 000 pertama 1 000 000 berikutnya	28	237 650 280 000
Melebihi 2 000 000	2 000 000 pertama Setiap ringgit berikutnya	30	517 650 ...

* Tertakluk kepada perubahan dari semasa ke semasa.

(Sumber: Portal Rasmi Lembaga Hasil Dalam Negeri Malaysia)

Rebat Cukai

Rebat cukai diberikan untuk mengurangkan cukai yang perlu dibayar. Terdapat 2 jenis rebat cukai, iaitu:

- Rebat cukai sebanyak RM400 akan diberikan kepada pembayar cukai sekiranya pendapatan bercukainya tidak melebihi RM35 000, tertakluk kepada perubahan semasa.
- Jumlah bayaran zakat atau fitrah oleh warganegara yang beragama Islam akan mendapat rebat cukai.

Buletin Ilmiah

Zakat bererti bersih, suci atau berkat. Zakat bermaksud mengeluarkan sebahagian harta untuk diagihkan kepada golongan tertentu (seperti fakir miskin), mengikut syarat-syarat tertentu.

Contoh 1

Encik Khairul memperoleh pendapatan tahunan sebanyak RM125 300 termasuk elaun. Diberi bahawa elaun-elaun berjumlah RM12 340 adalah dikecualikan cukai. Pada masa yang sama, dia memberi derma kepada perpustakaan berjumlah RM2 000. Jumlah pelepasannya pula ialah RM22 500. Hitung pendapatan bercukai Encik Khairul.

Penyelesaian:

$$\begin{aligned} \text{Jumlah pendapatan tahunan} \\ &= \text{RM125 300} - \text{RM12 340} \\ &= \text{RM112 960} \end{aligned}$$

Pendapatan tahunan perlu ditolak dengan elaun-elaun yang dikecualikan cukai

Pendapatan bercukai

$$\begin{aligned} &= \text{jumlah pendapatan tahunan} - \text{pengecualian cukai} - \text{pelepasan cukai} \\ &= \text{RM112 960} - \text{RM2 000} - \text{RM22 500} \\ &= \text{RM88 460} \end{aligned}$$

Pengecualian termasuk derma perpustakaan sebanyak RM2 000

Contoh 2

Asraf mempunyai pendapatan bercukai sebanyak RM47 531 pada tahun 2020. Dia telah membayar zakat berjumlah RM280 pada tahun tersebut. Hitung cukai pendapatan yang perlu dibayar oleh Asraf bagi tahun tersebut.

Penyelesaian:

Pendapatan bercukai Asraf, RM47 531 terletak pada banjaran pendapatan bercukai seperti di bawah.

Banjaran Pendapatan Bercukai (RM)	Pengiraan (RM)	Kadar (%)	Cukai (RM)
35 001 - 50 000	35 000 pertama 15 000 berikutnya	8	600 1 200

$$\text{Cukai bagi RM35 000 pertama} = \text{RM600} \quad \leftarrow \text{Cukai dasar}$$

$$\begin{aligned} \text{Cukai atas baki berikutnya} &= (\text{RM47 531} - \text{RM35 000}) \times 8\% \\ &= \text{RM1 002.48} \end{aligned}$$

$$\text{Rebat yang layak (zakat)} = \text{RM280}$$

$$\begin{aligned} \text{Cukai pendapatan} &= \text{RM600} + \text{RM1 002.48} - \text{RM280} \\ &= \text{RM1 322.48} \end{aligned}$$

Cukai pendapatan = cukai dasar + cukai atas baki – rebat cukai

Buletin Ilmiah

Kadar cukai pendapatan syarikat untuk Tahun Taksiran 2019:

Syarikat dengan modal berbayar tidak melebihi RM2.5 juta.	
(i) RM500 000 yang pertama	17%
(ii) Baki seterusnya	24%
Syarikat dengan modal berbayar melebihi RM2.5 juta.	24%

Contoh 3

Encik Chan mempunyai jumlah pendapatan tahunan sebanyak RM52 770 pada tahun 2020. Beliau telah mendermakan RM300 kepada sebuah badan kebajikan yang diluluskan oleh kerajaan. Jadual di bawah menunjukkan pelepasan cukai yang dituntutnya.

Pelepasan cukai	Amaun (RM)
Individu	9 000
Insurans hayat dan KWSP (had RM7 000)	5 800
Insurans perubatan (had RM3 000)	1 700
Yuran pengajian sendiri (had RM7 000)	4 000

Hitung cukai pendapatan yang perlu dibayar oleh Encik Chan bagi tahun tersebut dengan mengambil kira rebat cukai sekiranya layak.

Penyelesaian:

Pendapatan bercukai

$$\begin{aligned}
 &= \text{jumlah pendapatan} - \text{pengecualian cukai} - \text{pelepasan cukai} \\
 &= \text{RM52 770} - \text{RM300} - (\text{RM9 000} + \text{RM5 800} + \text{RM1 700} \\
 &\quad + \text{RM4 000}) \\
 &= \text{RM31 970}
 \end{aligned}$$

Pendapatan bercukai Encik Chan, RM31 970 terletak pada banjaran pendapatan bercukai seperti di bawah.

Banjaran Pendapatan Bercukai (RM)	Pengiraan (RM)	Kadar (%)	Cukai (RM)
20 001 - 35 000	20 000 pertama 15 000 berikutnya	3	150 450

Cukai bagi RM20 000 pertama = RM150

$$\begin{aligned}
 \text{Cukai atas baki berikutnya} &= (\text{RM31 970} - \text{RM20 000}) \times 3\% \\
 &= \text{RM359.10}
 \end{aligned}$$

Rebat yang layak = RM400 ← Rebat RM400 kerana pendapatan bercukai $\leq$ RM35 000

$$\begin{aligned}
 \text{Cukai pendapatan yang perlu dibayar} &= \text{RM150} + \text{RM359.10} - \text{RM400} \\
 &= \text{RM109.10}
 \end{aligned}$$

Apakah potongan cukai bulanan (PCB) dan pengiraan yang terlibat?

Potongan Cukai Bulanan (PCB) ialah potongan pendapatan (saraan) pekerja untuk bayaran cukai pendapatan tahun semasa. Jumlah potongan berdasarkan Jadual Potongan Cukai Bulanan atau Kaedah Pengiraan Berkomputer PCB yang disediakan oleh Lembaga Hasil Dalam Negeri (LHDN).

Buletin Ilmiah

Seseorang individu tidak perlu membuat taksiran pada tahun pertama bekerja kerana dia tidak perlu membayar cukai pendapatan. Namun, dia dinasihati untuk mendaftarkan fail cukai pendapatan LHDN kerana dia mungkin akan mengalami peningkatan gaji pada tahun-tahun berikutnya.

Medan Interaktif

Apakah perbezaan antara pelepasan cukai dengan rebat cukai?

Buletin Ilmiah

Saraan bulanan minimum layak PCB (selepas tolak KWSP) untuk individu bujang ialah RM2 851 manakala individu berkahwin dan pasangan tidak bekerja ialah RM3 851.

* Tertakluk kepada perubahan

Pembayar cukai perlu membuat perbandingan antara jumlah PCB yang telah dipotong dengan cukai yang perlu dibayar seperti yang ditunjukkan di bawah.

- Cukai yang perlu dibayar $>$ PCB
Cukai – PCB = Bayaran cukai yang tidak mencukupi
Bayaran cukai yang tidak mencukupi perlu dijelaskan kepada LHDN
- Cukai yang perlu dibayar $<$ PCB
PCB – Cukai = Lebihan potongan
Lebihan potongan PCB akan dipulangkan oleh LHDN ke dalam akaun bank pembayar cukai

Contoh 4

Gaji tahunan Encik Lim ialah RM74 000 pada tahun 2020. Dia menuntut pelepasan individu sebanyak RM9 000, insurans hayat dan KWSP sebanyak RM7 000, insurans perubatan sebanyak RM1 325 dan perbelanjaan rawatan perubatan ibu sebanyak RM1 250. Dia juga telah mendermakan RM1 000 kepada pusat kebajikan yang diluluskan. Setiap bulan gajinya dipotong sebanyak RM180 untuk potongan cukai bulanan (PCB).

- Hitung cukai pendapatan yang perlu dibayar bagi tahun tersebut.
- Adakah Encik Lim perlu membuat bayaran baki cukai pendapatan? Jelaskan jawapan anda.

Penyelesaian:

- $$\begin{aligned}\text{Pendapatan bercukai} &= \text{jumlah pendapatan} - \text{pengecualian cukai} - \text{pelepasan cukai} \\ &= \text{RM74 000} - \text{RM1 000} - (\text{RM9 000} + \text{RM7 000} + \text{RM1 325} \\ &\quad + \text{RM1 250}) \\ &= \text{RM54 425}\end{aligned}$$

Pendapatan bercukai Encik Lim, RM54 425 terletak pada banjaran pendapatan bercukai seperti di bawah.

Banjaran Pendapatan Bercukai (RM)	Pengiraan (RM)	Kadar (%)	Cukai (RM)
50 001 - 70 000	50 000 pertama 20 000 berikutnya	14	1 800 2 800

Cukai bagi RM50 000 pertama = RM1 800

Cukai atas baki berikutnya = $(\text{RM54 425} - \text{RM50 000}) \times 14\%$
= RM619.50

Rebat yang layak = RM0 $\leftarrow$ Rebat RM0 kerana pendapatan bercukai $>$ RM35 000

Cukai pendapatan yang perlu dibayar = RM1 800 + RM619.50 – RM0
= RM2 419.50

- $$\begin{aligned}\text{Jumlah PCB yang dipotong} &= \text{RM180} \times 12 \\ &= \text{RM2 160} \leftarrow \text{Terkurang bayar}\end{aligned}$$

Cukai yang perlu dibayar $>$ PCB. Jadi, bayaran cukai yang tidak mencukupi perlu dibuat.
Bayaran cukai yang tidak mencukupi = RM2 419.50 – RM2 160
= RM259.50

Encik Lim perlu membuat bayaran sebanyak RM259.50 kepada LHDN kerana jumlah PCB yang dipotong tidak mencukupi untuk cukai pendapatan yang perlu dibayarnya.

Apakah taksiran cukai bersama dan taksiran cukai berasingan serta pengiraan yang terlibat?

Untuk individu yang telah berkahwin, sistem taksiran cukai pendapatan membenarkan taksiran dibuat mengikut satu daripada jenis taksiran di bawah:

Taksiran cukai bersama

Taksiran yang dikeluarkan oleh suami (atau isteri). Pendapatan isteri (atau suami) akan dijumlahkan dengan pendapatan suami (atau isteri) semasa membuat taksiran.

Taksiran cukai berasingan

Suami dan isteri masing-masing membuat taksiran secara berasingan.

Buletin Ilmiah

Syarat-syarat membuat taksiran cukai bersama:

- Suami dan isteri perlu tinggal bersama
- Mempunyai jumlah pendapatan untuk diagregatkan dengan jumlah pendapatan suami/isteri
- Suami/isteri yang memilih taksiran bersama mesti warganegara Malaysia jika tidak bermastautin
- Hanya boleh dibuat dengan seorang isteri sahaja

Secara umumnya, sekiranya kedua-dua orang suami dan isteri mempunyai pendapatan berasingan, taksiran cukai bersama boleh menyebabkan jumlah pelepasan menjadi berkurang. Hal ini kerana kebanyakan pelepasan mempunyai had tuntutan, tanpa mengambil kira sama ada taksiran cukai bersama atau berasingan. Hal ini boleh menyebabkan pembayaran cukai meningkat dengan banyak sekali.

Contoh 5

Pada tahun 2020, Encik Rajan dan isterinya mendapat gaji tahunan sebanyak RM53 000 dan RM57 000. Mereka masing-masing telah mendermakan RM500 kepada badan kebajikan yang diluluskan oleh kerajaan pada tahun tersebut. Berikut ialah pelepasan yang hendak dituntut oleh Encik Rajan dan isterinya.

Perkara	Encik Rajan	Isteri
Individu	RM9 000	RM9 000
Gaya hidup (had RM2 500)	RM2 500	RM2 700
Insurans hayat (had RM7 000)	RM5 830	RM6 000
Insurans perubatan (had RM3 000)	RM2 650	RM2 570

- Hitung jumlah cukai pendapatan bagi Encik Rajan dan isterinya dengan menggunakan cara taksiran cukai bersama dan taksiran cukai berasingan.
- Antara taksiran cukai bersama dan taksiran cukai berasingan, yang manakah lebih sesuai digunakan oleh Encik Rajan dan isterinya? Jelaskan jawapan anda.

Penyelesaian:

- (a) Jadual berikut menunjukkan jumlah cukai pendapatan Encik Rajan dan isterinya bagi taksiran cukai bersama dan taksiran cukai berasingan.

Perkara	Taksiran Cukai Bersama	Taksiran Cukai Berasingan	
	Suami dan Isteri	Suami	Isteri
Jumlah pendapatan	RM53 000 + RM57 000 = RM110 000	RM 53 000	RM 57 000
Jumlah pengecualian (Derma)	– RM 1 000	– RM 500	– RM 500
Pelepasan			
– Individu	– RM 9 000	– RM 9 000	– RM 9 000
– Gaya hidup (had RM2 500)	– RM 2 500	– RM 2 500	– RM 2 500
– Insurans hayat (had RM7 000)	– RM 7 000	– RM 5 830	– RM 6 000
– Insurans perubatan (had RM3 000)	– RM 3 000	– RM 2 650	– RM 2 570
Pendapatan bercukai	RM 87 500	RM 32 520	RM 36 430
Cukai dasar	RM 4 600	RM 150	RM 600
Cukai atas baki	Baki = 87 500 – 70 000 = 17 500 RM17 500 × 21% = RM3 675.00	Baki = 32 520 – 20 000 = 12 520 RM12 520 × 3% = RM375.60	Baki = 36 430 – 35 000 = 1 430 RM1 430 × 8% = RM114.40
Rebat cukai	– RM 0	– RM 400 (Pendapatan bercukai ≤ RM35 000)	– RM 0
Cukai pendapatan yang perlu dibayar	RM4 600 + RM3 675 – RM0 = RM8 275	RM150 + RM375.60 – RM400 = RM125.60	RM600 + RM114.40 – RM0 = RM714.40
		RM840	

Pelepasan yang layak dituntut ialah RM2 500 walaupun berbelanja RM2 700

- (b) Taksiran cukai berasingan lebih sesuai digunakan kerana cukai pendapatan yang perlu dibayar jauh lebih rendah, iaitu RM840 berbanding dengan RM8 275 melalui taksiran cukai bersama.

TiP Bestari

Walaupun taksiran dibuat bersama, had tuntutan pelepasan tetap dikira sekali sahaja.

Bagaimanakah mengira cukai jalan?

Cukai jalan yang dikenakan adalah berdasarkan kapasiti enjin kenderaan yang digunakan oleh pemiliknya. Pada kebiasaannya, cukai jalan akan lebih tinggi bagi kenderaan yang lebih tinggi kapasiti enjinnya.

Contoh 6

Jadual di bawah menunjukkan kadar cukai jalan motosikal di Sabah dan Sarawak.

Kapasiti Enjin	Kadar Cukai Jalan	
	Kadar Asas	Kadar Progresif
151 cc - 200 cc	RM 9.00	-
201 cc - 250 cc	RM 12.00	-
251 cc - 500 cc	RM 30.00	-

Encik Chong memiliki sebuah motosikal kegunaan persendirian di Sarawak dengan kapasiti enjin 260 cc. Hitung cukai jalan untuk motosikalnya.

Penyelesaian:

Cukai jalan motosikal (260 cc) = RM30

Contoh 7

Jadual di bawah menunjukkan kadar cukai jalan kereta persendirian di Semenanjung Malaysia.

Kapasiti Enjin	Kadar Cukai Jalan	
	Kadar Asas	Kadar Progresif
1 000 cc dan ke bawah	RM 20.00	-
1 001 cc - 1 200 cc	RM 55.00	-
1 201 cc - 1 400 cc	RM 70.00	-
1 401 cc - 1 600 cc	RM 90.00	-
1 601 cc - 1 800 cc	RM 200.00	+ RM 0.40 setiap cc melebihi 1 600 cc
1 801 cc - 2 000 cc	RM 280.00	+ RM 0.50 setiap cc melebihi 1 800 cc

Alan memiliki dua buah kereta kegunaan persendirian di Melaka dengan kapasiti enjin masing-masing ialah 859 cc dan 1 997 cc. Hitung cukai jalan untuk kedua-dua keretanya.

Penyelesaian:

Cukai jalan kereta (859 cc) = RM20.00

Cukai jalan kereta (1 997 cc)

= RM280.00 + (1 997 - 1 800) × RM0.50

= RM280.00 + 197 × RM0.50

= RM280.00 + RM98.50

= RM378.50

Kereta dengan kapasiti enjin 1 801 cc hingga 2 000 cc dikenakan kadar asas RM280 dan kadar progresif RM0.50 setiap cc melebihi 1 800 cc

Imbas kod QR atau layari bit.do/CukaiJalan untuk melihat kadar cukai jalan Malaysia.

Bagaimanakah mengira cukai pintu?

Kadar **cukai pintu** ditetapkan oleh pihak berkuasa tempatan berdasarkan lokasi dan jenis hartanah. Jumlah cukai yang perlu dibayar setiap tahun bergantung pada kadar cukai yang dikenakan atas nilai tahunan.

$$\text{Jumlah cukai pintu} = \text{kadar cukai pintu} \times \text{nilai tahunan}$$

Buletin Ilmiah

Nilai tahunan
= anggaran sewa bulanan
× 12 bulan

Nilai tahunan (atau **taksiran tahunan**) merupakan anggaran kasar sewa tahunan yang munasabah dan dijangka akan diperoleh dalam setahun daripada pegangan tertentu jika disewakan.

Contoh 8

Mariani memiliki sebuah rumah kediaman di Subang Jaya. Dia menerima bil cukai pintu daripada Majlis Perbandaran Subang Jaya. Diberi bahawa nilai tahunan ialah RM6 580 dan kadar cukai pintu ialah 5%. Hitung cukai pintu yang perlu dibayar oleh Mariani untuk setiap setengah tahun.

Penyelesaian:

$$\begin{aligned}\text{Jumlah cukai pintu} &= \text{kadar cukai pintu} \times \text{nilai tahunan} \\ &= 5\% \times \text{RM6 580} \\ &= \text{RM329 setahun}\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\text{Cukai pintu setiap setengah tahun} &= \frac{\text{RM329}}{2} \\ &= \text{RM164.50 setiap setengah tahun}\end{aligned}$$

Bagaimanakah mengira cukai tanah?

Kadar **cukai tanah** ditetapkan oleh kerajaan negeri berdasarkan lokasi, saiz dan jenis tanah. Jumlah cukai yang perlu dibayar setiap tahun bergantung pada kadar cukai tanah setiap unit keluasan atas jumlah keluasan tanah yang dimiliki.

$$\text{Jumlah cukai tanah} = \text{kadar cukai tanah setiap unit keluasan} \times \text{jumlah keluasan tanah}$$

Contoh 9

Encik Hamid memiliki sebuah rumah berkeluasan 130 m². Diberi bahawa kadar cukai tanah yang dikenakan ialah RM0.43 setiap meter persegi. Hitung jumlah cukai tanah yang perlu dibayar oleh Encik Hamid setiap tahun.

Penyelesaian:

$$\begin{aligned}\text{Jumlah cukai tanah} &= \text{kadar cukai tanah setiap unit keluasan} \times \text{jumlah keluasan tanah} \\ &= \text{RM0.43} \times 130 \\ &= \text{RM55.90 setahun}\end{aligned}$$

Bagaimanakah mengira cukai jualan dan perkhidmatan?

Kadar **cukai jualan** untuk barangan adalah berbeza, iaitu 5%, 10% atau kadar-kadar lain bergantung pada barangan yang ditetapkan manakala kadar **cukai perkhidmatan** ialah 6%.

Buletin Ilmiah

Cukai perkhidmatan bagi setiap kad kredit ialah RM25 setahun.

Contoh 10

Sofia menyewa sebuah bilik di Hotel Selesa dengan harga RM240 semalam. Sofia menginap di hotel itu untuk dua malam. Diberi bahawa hotel itu mengenakan cukai perkhidmatan sebanyak 6%. Hitung cukai perkhidmatan yang perlu dibayar oleh Sofia.

Penyelesaian:

$$\begin{aligned}\text{Cukai perkhidmatan} &= \text{RM}240 \times 2 \times 6\% \\ &= \text{RM}28.80\end{aligned}$$

Latih Kendiri 4.1c

1. Hitung pendapatan bercukai berdasarkan maklumat-maklumat yang diberi.

- (a) Jumlah pendapatan RM89 340

Pengecualian cukai	RM 2 500
Pelepasan cukai	RM11 000

- (b) Jumlah pendapatan RM 76 000

Pengecualian cukai	RM 8 250
Pelepasan cukai	RM 15 340

- (c) Jumlah pendapatan RM68 210

Pelepasan	
Individu	RM9 000
Insurans hayat dan KWSP (had RM7 000)	RM6 250
Insurans perubatan (had RM3 000)	RM3 600

- (d) Jumlah pendapatan RM113 421

Pelepasan	
Individu	RM 9 000
Insurans hayat dan KWSP (had RM7 000)	RM 11 420
Insurans pendidikan (had RM3 000)	RM 2 400

2. Hitung cukai pendapatan yang perlu dibayar bagi setiap yang berikut dengan mengambil kira rebat cukai sekiranya layak.

- (a) Pendapatan bercukai RM108 630

Pendapatan bercukai	RM35 270
Zakat	RM 500

- (b) Pendapatan bercukai RM28 440

Pendapatan bercukai	RM 52 394
Zakat	RM 1 250

3. Puan Aishah mempunyai jumlah pendapatan tahunan sebanyak RM61 593 pada tahun 2020. Jumlah pelepasan cukai yang dituntut olehnya adalah sebanyak RM14 320. Dia telah membayar zakat sebanyak RM700 pada tahun tersebut. Hitung cukai pendapatan yang perlu dibayar oleh Puan Aishah.

4. Pendapatan bercukai Puan Siew adalah sebanyak RM75 311. Setiap bulan gajinya dipotong sebanyak RM300 untuk potongan cukai bulanan (PCB). Namun, jumlah PCB tidak mencukupi untuk membayar cukai pendapatannya. Berapakah bayaran baki cukai pendapatan yang perlu dibuat kepada pihak LHDN?

5. Pada tahun 2020, Encik Subra dan isterinya mendapat gaji tahunan sebanyak RM61 000 dan RM56 000. Berikut ialah belanja yang dituntut oleh Encik Subra dan isterinya bagi tahun tersebut.

Perkara	Encik Subra	Isterinya
Individu	RM9 000	RM9 000
Insurans hayat dan KWSP (had RM7 000)	RM6 000	RM5 900
Gaya hidup (had RM2 500)	RM2 000	RM2 500
Tabung bersih SSPN (had RM8 000)	RM5 000	RM6 000
Insurans pendidikan (had RM3 000)	RM2 600	RM2 000

Hitung jumlah cukai pendapatan bagi Encik Subra dan isterinya dengan menggunakan cara taksiran cukai berasingan.

6. Firdaus mempunyai sebuah motosikal dan sebuah kereta dengan kapasiti enjin seperti ditunjukkan dalam rajah di bawah. Berdasarkan jadual di bawah, hitung cukai jalan untuk kedua-dua jenis kenderaan tersebut.

Kapasiti Enjin	Kadar Cukai Jalan	
	Kadar Asas	Kadar Progresif
Kadar Cukai Jalan Motosikal		
150 cc dan ke bawah	Percuma	-
151 cc - 200 cc	RM 30.00	-
201 cc - 250 cc	RM 50.00	-
Kadar Cukai Jalan Kereta Persendirian		
1 401 cc - 1 600 cc	RM 90.00	-
1 601 cc - 1 800 cc	RM 200.00	+ RM 0.40 setiap cc melebihi 1 600 cc
1 801 cc - 2 000 cc	RM 280.00	+ RM 0.50 setiap cc melebihi 1 800 cc
2 001 cc - 2 500 cc	RM 380.00	+ RM 1.00 setiap cc melebihi 2 000 cc

7. Puan Kim memiliki sebuah pangsapuri servis di Shah Alam. Cukai pintu yang dikenakan ialah 5%. Diberi bahawa sewa rumah itu dianggarkan pada RM1 500 sebulan. Hitung jumlah cukai pintu yang perlu dibayar oleh Puan Kim setiap tahun.
8. Encik Abdullah memiliki sebidang tanah kegunaan kediaman yang seluas 300 m² di Kedah. Diberi bahawa kadar cukai tanah yang dikenakan ialah RM0.15 setiap meter persegi. Hitung jumlah cukai tanah yang perlu dibayar oleh Encik Abdullah setiap tahun.

9. Yi Soon makan malam di sebuah restoran. Dia telah makan sepinggan nasi goreng, dua ketul ayam goreng dan secawan kopi. Jadual di bawah menunjukkan harga makanan dan minumannya.

Makanan dan Minuman	Harga
Nasi goreng	RM6.00 / pinggan
Ayam goreng	RM5.00 / ketul
Kopi	RM4.00 / cawan

Diberi bahawa restoran itu mengenakan cukai perkhidmatan 6%, hitung bil Yi Soon.

Bagaimanakah menyelesaikan masalah yang melibatkan percukaian?

Contoh 11

Sabrina mempunyai pendapatan bercukai sebanyak RM30 633 pada tahun 2020. Dia telah membayar zakat berjumlah RM230 pada tahun tersebut.

- Berapakah jumlah rebat cukai Sabrina?
- Hitung cukai pendapatan yang perlu dibayar oleh Sabrina.

Standard Pembelajaran

Menyelesaikan masalah yang melibatkan percukaian.

Penyelesaian:

Memahami masalah

Pendapatan bercukai
= RM30 633
Rebat (zakat) = RM230

Merancang strategi

- Tentukan rebat zakat dan rebat pendapatan bercukai $\leq$ RM35 000.
- Hitung cukai pendapatan dengan merujuk jadual kadar cukai dan jumlah rebat.

Melaksanakan strategi

$$(a) \text{ Jumlah rebat cukai Sabrina} = \text{RM400} + \text{RM230} \\ = \text{RM630}$$

Rebat RM400 untuk pendapatan bercukai $\leq$ RM35 000 dan rebat RM230 untuk bayaran zakat

$$(b) \text{ Cukai bagi RM20 000 pertama} = \text{RM150}$$

$$\begin{aligned} \text{Cukai atas baki berikutnya} &= (\text{RM30 633} - \text{RM20 000}) \times 3\% \\ &= \text{RM10 633} \times 3\% \\ &= \text{RM318.99} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Cukai pendapatan yang perlu dibayar} &= \text{RM150} + \text{RM318.99} - \text{RM630} \\ &= (-\text{RM161.01}) \\ &= \text{RM0} \end{aligned}$$

Rebat yang berlebihan tidak akan dibayar balik kepada pembayar cukai. Jadi, cukai yang perlu dibayar = RM0

Membuat kesimpulan

$$(a) \text{ RM630}$$

$$(b) \text{ RM0}$$

Contoh 12

Jadual di bawah ialah perkara-perkara pengecualian dan pelepasan cukai Encik Hanafi.

Individu	RM9 000
Insurans hayat dan KWSP (had RM7 000)	RM6 000
Derma kepada perpustakaan	RM 500

Diberi bahawa pendapatan tahunan Encik Hanafi pada tahun 2020 ialah RM70 000 dan bayaran zakat ialah RM500.

- Hitung pendapatan bercukai bagi Encik Hanafi.
- Hitung cukai pendapatan yang perlu dibayar oleh Encik Hanafi.
- Bincangkan perbezaan antara pelepasan cukai dengan rebat cukai.

Penyelesaian:**Memahami masalah**

Pendapatan tahunan = RM70 000
 Pelepasan individu = RM 9 000
 Pelepasan insurans hayat dan KWSP = RM 6 000
 Pengecualian derma = RM 500
 Bayaran zakat = RM 500

Merancang strategi

- Tentukan pendapatan bercukai dengan mengambil kira pengecualian cukai dan pelepasan cukai.
- Hitung cukai pendapatan dengan merujuk jadual kadar cukai dan jumlah rebat.
- Bezakan maksud pelepasan dan rebat.

Melaksanakan strategi

- $$\begin{aligned} \text{Pendapatan bercukai} &= \text{pendapatan tahunan} - \text{pengecualian cukai} - \text{pelepasan cukai} \\ &= \text{RM70 000} - \text{RM500} - (\text{RM9 000} + \text{RM6 000}) \\ &= \text{RM54 500} \end{aligned}$$
- Merujuk jadual kadar cukai:

$$\begin{aligned} \text{Cukai bagi RM50 000 pertama} &= \text{RM1 800} \\ \text{Cukai atas baki berikutnya} &= (\text{RM54 500} - \text{RM50 000}) \times 14\% \\ &= \text{RM4 500} \times 14\% \\ &= \text{RM630} \\ \text{Cukai pendapatan yang perlu dibayar} &= \text{RM1 800} + \text{RM630} - \text{RM500} \\ &= \text{RM1 930} \end{aligned}$$
- Pelepasan cukai ditolak daripada pendapatan tahunan. Rebate cukai ditolak daripada cukai pendapatan yang dikenakan.

Membuat kesimpulan

- RM54 500
- RM1 930
- Pelepasan cukai ditolak daripada pendapatan tahunan manakala rebat cukai ditolak daripada cukai pendapatan yang dikenakan.

Contoh 13

Encik Khor telah menggunakan 650 kWj elektrik pada bulan November. Diberi bahawa penggunaan yang melebihi 600 kWj dalam sebulan akan dikenakan cukai perkhidmatan sebanyak 6%. Jadual di bawah menunjukkan bil elektrik rumah kediaman Encik Khor pada bulan November.

Blok Tarif (kWj)	Blok Prorata (kWj)	Kadar (RM)	Amaun (RM)
200	200	0.218	43.60
100	100	0.334	x
300	300	0.516	y
300	50	0.546	z

- Hitung nilai x , nilai y dan nilai z .
- Hitung jumlah bayaran yang tidak dikenakan cukai perkhidmatan.
- Hitung cukai perkhidmatan yang dikenakan dalam bil elektrik bulan November.

Penyelesaian:**Memahami masalah**

Jumlah penggunaan elektrik
= 650 kWj

Kadar cukai perkhidmatan = 6%

Merancang strategi

- Hitung nilai x , nilai y dan nilai z .
- Hitung jumlah bayaran yang tidak dikenakan cukai perkhidmatan.
- Hitung cukai perkhidmatan yang dikenakan.

Melaksanakan strategi

$$\begin{aligned} \text{(a)} \quad x &= 100 \times 0.334 \\ &= 33.40 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} y &= 300 \times 0.516 \\ &= 154.80 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} z &= 50 \times 0.546 \\ &= 27.30 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{(b)} \quad &\text{Jumlah bayaran yang tidak dikenakan cukai perkhidmatan} \\ &= \text{RM}43.60 + \text{RM}33.40 + \text{RM}154.80 \\ &= \text{RM}231.80 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{(c)} \quad &\text{Cukai perkhidmatan yang dikenakan} = \text{RM}27.30 \times 6\% \\ &= \text{RM}1.64 \end{aligned}$$

Membuat kesimpulan

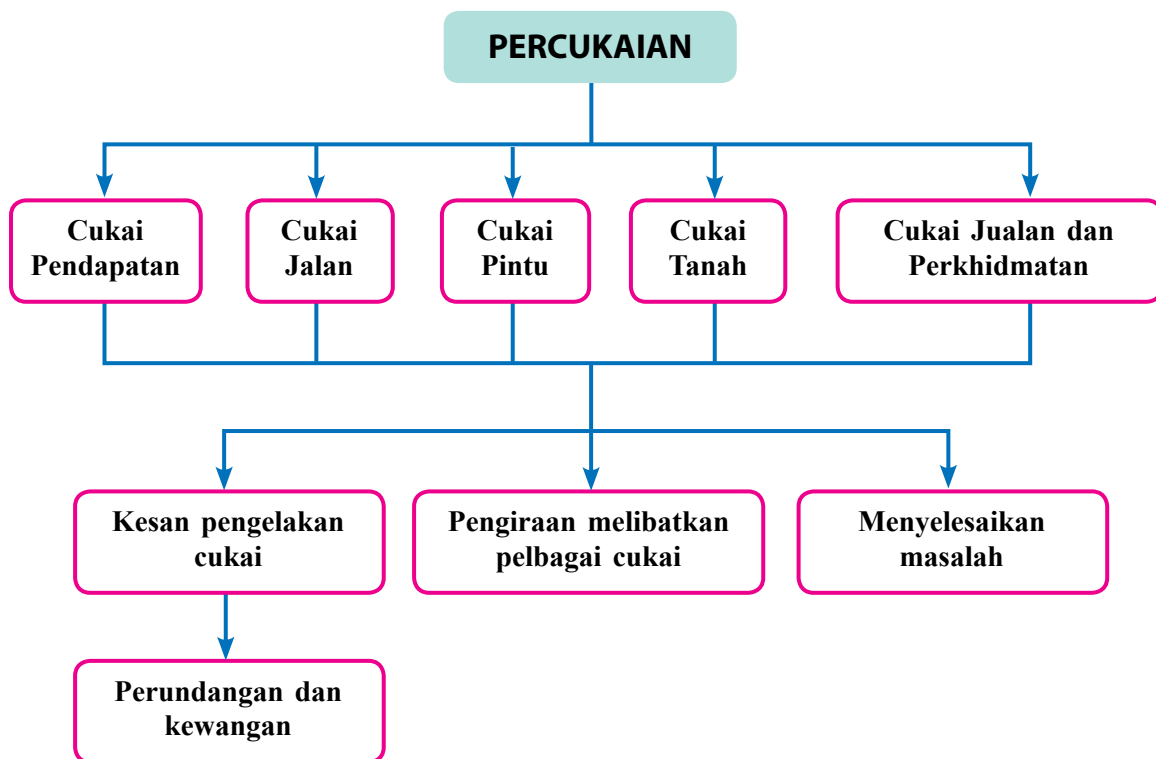
- $x = 33.40$, $y = 154.80$, $z = 27.30$
- RM231.80
- RM1.64

Latih Kendiri 4.1d

1. Han dan isterinya masing-masing mendapat gaji tahunan sebanyak RM63 400 dan RM52 100 pada tahun 2020. Diberi bahawa jumlah pelepasan yang layak dituntut oleh Han dan isterinya ialah RM61 219. Hitung jumlah cukai pendapatan yang perlu dibayar oleh Han dan isterinya jika taksiran cukai bersama dibuat.
2. Encik Jamil adalah seorang pengurus di sebuah syarikat. Gaji tahunannya pada tahun 2020 ialah RM146 200. Pada tahun tersebut, dia membayar jumlah zakat sebanyak RM2 500. Diberi bahawa jumlah pelepasan cukainya ialah RM46 250 dan PCB dipotong sebanyak RM1 400 setiap bulan.
 - (a) Hitung pendapatan bercukai Encik Jamil.
 - (b) Hitung cukai pendapatan yang perlu dibayar oleh Encik Jamil.
 - (c) Perlukah Encik Jamil membuat bayaran cukai yang tidak mencukupi kepada LHDN? Jelaskan jawapan anda.

Arena Rumusan

Refleksi

Pada akhir bab ini, saya dapat

menghuraikan tujuan percukaian.

menghuraikan pelbagai cukai dan seterusnya kesan pengelakan cukai tersebut dari aspek perundangan dan kewangan.

mengkaji, mentafsir dan membuat pengiraan yang melibatkan pelbagai cukai.

menyelesaikan masalah yang melibatkan percukaian.

PROJEK MINI

Pembayar cukai perlu mentaksir, melapor dan membayar cukai pendapatan setiap tahun. Dengan menggunakan perkara-perkara pengecualian dan pelepasan cukai yang terkini, anda dikehendaki membuat satu folio berkaitan taksiran cukai pendapatan bagi seorang daripada ahli keluarga anda. Folio anda perlu mengandungi

- (a) muka hadapan
- (b) kandungan:
 - (i) Pengenalan cukai pendapatan
 - (ii) Perkara-perkara pengecualian dan pelepasan cukai yang terkini
 - (iii) Taksiran cukai pendapatan ahli keluarga
- (c) kesimpulan

Latih Ekstensif

Imbas kod QR atau layari
bit.do/Kuiz04 untuk kuiz interaktif

FAHAM

- Huraikan tujuan cukai sebagai alat pelaksanaan polisi kerajaan dengan contoh yang bersesuaian.
- Nyatakan pihak yang bertanggungjawab untuk mengutip
 - (a) cukai pendapatan
 - (b) cukai pintu
 - (c) cukai jalan
 - (d) cukai jualan dan perkhidmatan
- _____ ialah cukai yang dikenakan atas pendapatan yang diperoleh oleh seseorang individu atau sesebuah syarikat di Malaysia.

4. Nyatakan kesan pengelakan cukai pintu.
5. Jelaskan maksud pelepasan cukai bagi cukai pendapatan.
6. Nyatakan dua jenis rebat cukai yang dibenarkan oleh kerajaan.

MASTERI

7. Azman memiliki sebidang tanah berkeluasan $6.7 \text{ m} \times 22.9 \text{ m}$ untuk membina rumah kediaman. Kerajaan negeri menetapkan kadar cukai tanah di kawasan itu pada RM0.40 setiap meter persegi. Hitung jumlah cukai tanah yang perlu dibayar oleh Azman setiap tahun.
8. Gaji bulanan Jordan ialah RM6 500. Pada tahun 2020, dia telah mendapat bonus sebanyak sebulan gaji dan elaun-elaun berjumlah RM9 600 yang dikecualikan cukai. Dia juga menderma kepada organisasi yang diluluskan oleh kerajaan berjumlah RM1 000. Diberi bahawa jumlah pelepasan yang dibenarkan ialah RM10 400. Hitung pendapatan bercukai Jordan.
9. Encik Osman mempunyai pendapatan bercukai sebanyak RM35 800 pada tahun 2020. Dia telah membayar zakat berjumlah RM700. Hitung cukai pendapatan yang perlu dibayar oleh Encik Osman bagi tahun tersebut.
10. Jun Kiat hendak membeli sebuah kereta baharu untuk digunakan di Semenanjung Malaysia. Dia memperuntukkan RM280 untuk membayar cukai jalan bagi kereta baharunya. Berapakah kapasiti enjin yang maksimum bagi kereta baharu Jun Kiat?
11. Encik Raju memiliki sebuah pangsapuri servis di Ampang. Sewa pangsapuri itu dianggarkan pada RM1 200 sebulan dan dia membayar RM648 setahun untuk cukai pintu. Hitung kadar cukai pintu bagi pangsapuri servis itu.
12. Selvi membeli sebungkus nasi lemak di sebuah gerai dengan harga RM5.50, tanpa cukai perkhidmatan. Dia kemudiannya membeli secawan kopi dari kedai kopi dengan harga RM14.80 termasuk cukai perkhidmatan 6%.
 - (a) Jelaskan sebab cukai jualan dan perkhidmatan tidak dikutip di gerai.
 - (b) Hitung harga asal secawan kopi tidak termasuk cukai jualan dan perkhidmatan.
13. Encik Suhaimi mendapat gaji tahunan sebanyak RM85 700 pada tahun 2020. Isterinya tidak mempunyai pendapatan. Berikut ialah belanja yang hendak dituntut oleh Encik Suhaimi.

Perkara	Encik Suhaimi
Individu	RM9 000
Insurans hayat dan KWSP (had RM7 000)	RM7 760
Gaya hidup (had RM2 500)	RM2 000
Suami / isteri (pelepasan untuk suami atau isteri yang tiada pendapatan)	RM4 000
Perbelanjaan rawatan perubatan ibu bapa (had RM5 000)	RM1 500

Hitung jumlah cukai pendapatan bagi Encik Suhaimi dengan menggunakan cara taksiran cukai bersama.

CABAR

14. Eng Huat ialah seorang pekerja kilang. Gaji tahunannya ialah RM45 000 setahun. Seperti tahun-tahun lepas, dia memberikan derma tetap sejumlah RM500 kepada pusat kebajikan kesihatan yang diluluskan. Diberi bahawa jumlah pelepasan yang dituntut ialah RM12 530.
- Hitung pendapatan bercukai Eng Huat.
 - Jelaskan sama ada Eng Huat layak menerima rebat cukai.
 - Hitung cukai pendapatan yang perlu dibayar oleh Eng Huat.
15. Pendapatan tahunan Puan Aida ialah RM84 400 pada tahun 2020. Dia menuntut pelepasan cukai bagi individu sebanyak RM9 000, insurans hayat dan KWSP sebanyak RM7 000, gaya hidup sebanyak RM1 200, insurans perubatan sebanyak RM2 800, perbelanjaan rawatan perubatan ibu bapa sebanyak RM2 100 dan seorang anak berumur 18 tahun ke bawah yang belum berkahwin sebanyak RM2 000. Puan Aida telah membuat bayaran zakat sebanyak RM600 pada tahun tersebut.
- Hitung pendapatan bercukai bagi Puan Aida.
 - Hitung cukai pendapatan yang perlu dibayar oleh Puan Aida.
 - Jika PCB sebanyak RM450 telah ditolak setiap bulan daripada gajinya, adakah Puan Aida perlu membuat bayaran cukai pendapatannya?

TEROKAI MATEMATIK

Perisian hamparan elektronik (*spreadsheet*) boleh digunakan untuk memudahkan pengiraan cukai pendapatan. Dengan menggunakan hamparan elektronik, hitung cukai pendapatan bagi pendapatan bercukai RM5 000, RM15 000, RM30 000, ... , RM150 000. Imbas kod QR atau layari bit.do/PengiraanCukai untuk pengiraan anda.

Pengiraan cukai pendapatan			Pendapatan bercukai		Cukai Pendapatan	
1	Pendapatan bercukai			5000		
2	Cukai dasar	8.8%		13000		
3	Baki pendapatan bercukai setelah	3.00%		32000		
4	Cukai ke atas baki setelah	8.8%		49000		
5	Jumlah cukai pendapatan	8.8%		62000		
6				75000		
7				90000		
8				105000		
9				120000		
10				135000		
11				150000		
12	Pendapatan bercukai	Cukai dasar	% cukai ke atas baki			
13	0	0	0	120000		
14	10000	13000	8	130000		
15	20000	26000	13	140000		
16	30000	39000	18	150000		
17	40000	52000	23			
18	50000	65000	28			
19	60000	78000	33			
20	70000	91000	38			
21	80000	104000	43			
22	90000	117000	48			
23	100000	130000	53			

Masukkan nilai pendapatan bercukai ke dalam kotak kuning. Kemudian, masukkan nilai cukai pendapatan yang sepadan ke dalam kotak hijau.

Perhatikan graf Cukai Pendapatan Yang Perlu Dibayar di sebelah, buat satu kesimpulan berdasarkan graf tersebut.

